

P

Praprotovo seme.

Ali res kedaj govore?" poprašam se deček stare tetke, ves radoveden, kaj mi bodo povedali. "Ise vé da govore; ali to se zgodi le enkrat v letu. Morebiti da večkrat govore, ali samo enkrat se jih lahko sliši; govore pa takrat, ko imajo neklera zelišča največo moč. Tisti pa, ki taka zelišča ali pa seme tčih zelišč pri sebi ima, ta je sliši, kaj se med seboj pogovarjajo." "Kdaj pa imajo zelišča svojo največo moč?" poprašam dalej tetke, ki so mi bili tako prijazni. "Sedi k meni, pa ti povém." Hitro sem bil pripravljen; sedem k njih nogam in skrbno sem frazil na vsako besedico. Tetka pa blizo takó le začne: "Med zelišča, ki imajo véasi čudno moč, da nam vsegnejo v mnogih vécih pomagati ali škodovati ali prihodnjo srečo ali nesrečo prorokovati, spada tudi praproto. Ali cela bilina ni zato dobra, le seme se more lahko porabiti. Praprotovo seme ima pa svojo moč ravno o kresu, kdaj je najdaljši dan pa najkrajša noč. Poslušaj, kaj se je nekđaj pripetilo. Imel je neki gospodar hlapca. Vroč dan je bil; kosila sta pa celi dan na travniku ter zvečer že trudna domú prideta. Gospodar ukáže hlapcu po večerji, naj oba vola na pašo žene, ker drugi dan pojdejo po seno na najdaljniji travnik. Hlapec uboga, čeravno ne prerad, ker rajši bi bil spat šel. Komaj pride ven na travnik, kamor je vola zagnal na pašo, že se truden vsede na kamen in zadremlje. Zbudivši se, ne vidi več volov. Hitro poskoči na noge in ju gre iskat. Dolgo je že hodil, in ves je bil že truden od kratkega spanja, že vé pa od slabega pošta. Preklinjal je grozé se, da bo vola gretepel, ker sta se mu skrila. Ali kmalo k njigovemu veselju ju ji zapazil v neki dolinici, ki sta med praproto mirno ležala in prežvekovala. Stopi polahkoma bliže, ter se pripravlja, kako ju bode rajši pretepel. Ali ves se prestraši, ko zasliši glas starega vola, ki je govoril mlajšemu k hsedu: "Blagor tebi, tovarš, ki boš še dolgo časa živel in dobro klajo si še pri gospodarju služil, jaz bom pa moral že prihodnjo jesen poginiti, in moje meso bodo ljudje pojedli, kakor je že njihova navada." žalostno je to izrekel proti mlajšemu tovaršu, in debela solza se mu je udrla po licu. "Prihodnjo pomlad pa," pravi dalje, "boš li z novim tovaršem ga repo oral; ali ko bodeš že nekoliko brazd na njivi zorali, prikazala se bo izpod brazde velika in strašna kača. Volta jo bo za gospodarjem, ki bo ravno plujil, ter ga bo v nogo smatno pičila" — "Pa kaj, ali ti mu ne bode moglo pomagati?" popraša mlajši. — "Nobeden drugi mu ne bi mogel pomagati, le samo hlapec," reče na dalje starec. "Hlapec bi mu pomagal, ako bi kači, brž ko se bo pokazala, z gorjačo pravo pot do gospodarja pokazal. Ali vstaniva in pojdiva domú, hlapec naju že išče, in gorje' nama, če naju dobí." To izreče, vstaneta ter gresta proti domú, hlapec je šel pa mirno in pokleven za njima, še ošlatati si ni upal nobenega, tako se je bal. — Ko se je jesen približala, je res gospodar starega vola prodal; in v meonici je prodani konec storil. Prihodnjo pomlad, ko so za repo orali, zgodilo se je vse na tanko, kar je vol na kresni večer govoril. Kača je prišla izpod brazde ter jo udrla za gospodarjem z odprtim gobcem. Ali hlapec je dobro na njo pazil, ter jej z gorjačo črepinjo stakel. Gospodar, vidivši, kako čudno ga je hlapec rešil, popraša ves zavzet hlapca, od kod da je on to vedel. Ta pa je vse povedal, kar sta se vola pogovarjala. Hlapec pa ni vendar čisto nič vedel, kako da je on ravno takrat slišal vola govoriti. Nič ni vedel, da se mu je bilo praprotovo seme v škornje vsulo; ko bi bil pa vedel, nič bi ne bil slišal. — Tako so tetka zadostili moji radovednosti.

}